DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU

Teitl: **Canlyniadau'r Cynllun ProAct**

Dyddiad: **31 Mawrth 2011**

Gan: **Lesley Griffiths, y Dirprwy Weinidog dros Wyddoniaeth, Arloesi a Sgiliau**

Yn y Pwyllgor Menter a Dysgu ar 17 Chwefror 2011, gwnes ymrwymiad i gyhoeddi Datganiad Ysgrifenedig i Aelodau'r Cynulliad ynghylch y cynllun ProAct.

Ym mis Mehefin 2009, comisiynodd Llywodraeth Cynulliad Cymru gwmni Cambridge Policy Consultants i werthuso'r cynllun ProAct. Cwblhawyd gwerthusiad ffurfiannol cynnar ym mis Ionawr 2010, a daeth y gwerthusiad terfynol drafft i law ym mis Ionawr 2011. Rydym yn disgwyl i ganfyddiadau'r gwerthusiad gael eu dilysu'n derfynol cyn bo hir. Cyn i adroddiad terfynol y gwerthusiad gael ei gyhoeddi, hoffwn rannu mwy o wybodaeth ag Aelodau'r Cynulliad.

Fel y gwyddom, yn ystod ail hanner 2008 llithrodd economi Cymru'n gyflym i mewn i ddirwasgiad dwfn. Bu rhaid i lawer o gwmnïau cyfarwydd a phrofiadol dorri nôl. Roedd rhai ohonynt yn ei chael yn anodd parhau.

Roedd y gadwyn gyflenwi yng Nghymru yn wynebu sefyllfa anodd a heriol. Ar y naill law roedd angen goroesi o ddydd i ddydd, ac ar y llaw arall roedd angen bod yn barod i gystadlu pan fyddai'r economi'n gwella. Roedd yn rhaid torri costau ac o fewn dim o dro roedd rhai cwmnïau wedi gorfod cyflwyno trefniadau gweithio cyfnod byr. Diswyddodd llawer o gwmnïau rai o'u staff. Mewn nifer o achosion doedd fawr o ddewis ond dirwyn y cwmni i ben.

Aeth Llywodraeth Cynulliad Cymru ati'n gyflym i ddatblygu ProAct fel ymateb i'r dirwasgiad.

Diben y cynllun oedd annog busnesau i gadw'u staff a defnyddio'u capasiti sbâr yn ystod y dirywiad economaidd i hyfforddi staff mewn meysydd a fyddai'n gwella gallu'r busnes i gystadlu pan ddeuai'r adferiad economaidd.

Roedd cam cyntaf y cynllun ProAct yn canolbwyntio ar y sector modurol. Gwnaed hynny oherwydd y cwymp sydyn ledled y byd mewn gwaith

cynhyrchu moduron, a'r niwed parhaol posibl y gallai goblygiadau hynny ei gael ar gyfleusterau gweithgynhyrchu yng Nghymru.

Ym mis Mawrth 2009, agorwyd ProAct i fusnesau ym mhob sector. Cyflwynodd nifer sylweddol o gwmnïau yn y sector adeiladu a gweithgynhyrchu gais am gymorth o'r cynllun.

Mae'r cymorth ariannol a ddarparwyd gan ProAct yn cynnwys swm sylweddol o gyllid gan yr Undeb Ewropeaidd. Pan gaeodd ProAct i geisiadau newydd ar 30 Mehefin 2010, roedd dros £27 miliwn wedi'i ymrwymo i gynorthwyo 254 o fusnesau.

Cynorthwyodd ProAct dros 10,000 o unigolion i ddatblygu'r sgiliau a fydd yn gwella perfformiad busnes ac yn eu helpu i gadw'u swyddi.

Erbyn diwedd Rhagfyr 2010, roedd llawer o'r cwmnïau a gymerodd ran yn dweud bod ProAct wedi diogelu swyddi, ac roedd nifer yn nodi y bu cymorth ProAct yn allweddol i greu swyddi newydd.

Rydw i wrth fy modd ag ymateb y gymuned fusnes i effeithiau cadarnhaol ProAct. Mae'n bwysig ein bod yn defnyddio'r gwersi a ddysgwyd i lywio'r modd rydym yn darparu a thargedu rhaglenni yn y dyfodol.

Mae cwmnïau a gymerodd ran yn y cynllun ProAct wedi pwysleisio manteision buddsoddi mewn sgiliau, ac wedi canmol llwyddiant ymateb Llywodraeth Cynulliad Cymru i'r dirwasgiad yn hynny o beth.

Roedd rhai agweddau ar y Rhaglen Datblygu'r Gweithlu, fel y Llinell Ffôn Sgiliau Busnes a'r rhwydwaith o Gynghorwyr Datblygu Adnoddau Dynol, yn allweddol i lansio a gweithredu'r cynllun yn sydyn.

Bu'r bartneriaeth gref rhwng staff ProAct, Rheolwyr Perthynas Adran yr Economi a Thrafnidiaeth, Cynghorwyr Datblygu Adnoddau Dynol a chyrff cynrychioli cyflogwyr yn fodd cyflym o gyrraedd y busnesau hynny a ddioddefodd waethaf yn sgil y dirwasgiad.

Er mwyn ategu llwyddiant ProAct, lansiwyd Sgiliau Twf Cymru ym mis Ebrill 2010 i gynorthwyo busnesau i fanteisio ar y cyfleoedd i dyfu yn sgil yr adferiad economaidd byd-eang. Hyd yma, mae 81 o fusnesau wedi cyflwyno cais llwyddiannus am gymorth. Bydd hyn yn helpu 10,000 yn rhagor o weithwyr.

I gloi, roedd ProAct yn gynllun a ddatblygwyd ac a ddarparwyd yn ystod y dirwasgiad dyfnaf mewn 80 o flynyddoedd. Mae'r canlyniadau rwyf wedi ei nodi uchod yn drawiadol, ac maent yn destament i'r hyn y gellir ei wneud drwy roi arweiniad cadarn a bod yn benderfynol o lwyddo.

Mae'r canlyniadau'n dweud y cyfan. Mae ProAct wedi diogelu swyddi, ond mae hefyd wedi creu rhai newydd ac wedi helpu busnesau i fod yn fwy cystadleuol a chynhyrchiol. Ar ben hynny, mae wedi atal rhai cwmnïau rhag

cau. Ar y sail hwnnw, mae wedi gwneud cyfraniad sylweddol i economi Cymru.

Rwy'n falch o ddweud bod Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi ymateb yn gyflym ac yn effeithiol i baratoi a gweithredu ProAct. Mae'n dangos yn glir bod Llywodraeth y Cynulliad yn gallu bodloni anghenion cyflogwyr ar fyr rybudd, ac ar yr un pryd sicrhau manteision am ei buddsoddiad.

Cymorth ProAct fesul Etholaeth

	Nifer y cwmnïau cymeradwy	**Cyfanswm y cyllid a ymrwymwyd (£)**	**Nifer y gweithwyr a gefnogwyd**
Aberafan	10	£2,384,755	1373
Aberconwy	3	£45,086	24
Alun a Glannau Dyfrdwy	4	£1,247,025	644
Arfon	2	£220,186	87
Blaenau Gwent	12	£1,589,926	570
Brycheiniog a Sir Faesyfed	10	£1,135,206	394

Pen-y-bont ar Ogwr	5	£222,988	59
Caerffili	3	£461,010	140
Canol Caerdydd	0	£0	0
Gogledd Caerdydd	4	£139,541	35
De Caerdydd a Phenarth	14	£1,038,050	353
Gorllewin Caerdydd	3	£213,326	71
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	6	£1,029,233	302
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	5	£234,307	67
Ceredigion	1	£31,680	8
De Clwyd	3	£632,753	210
Gorllewin Clwyd	1	£7,538	13
Cwm Cynon	6	£945,273	306
Delyn	4	£339,065	108
Dwyfor Meirionnydd	7	£153,749	97
Gŵyr	8	£596,140	192
Islwyn	9	£2,065,855	934
Llanelli	13	£1,719,621	477
Merthyr Tudful a Rhymni	6	£1,126,741	505
Mynwy	5	£539,453	167
Sir Drefaldwyn	8	£925,419	236
Castell-nedd	11	£906,322	287
Dwyrain Casnewydd	5	£835,516	272
Gorllewin Casnewydd	1	£100,135	23
Ogwr	4	£170,519	72
Pontypridd	11	£1,205,796	326
Preseli Sir Benfro	7	£445,574	129
Rhondda	5	£626,287	166
Dwyrain Abertawe	11	£442,902	144
Gorllewin Abertawe	10	£709,009	226
Torfaen	11	£910,342	723
Dyffryn Clwyd	6	£759,368	298
Bro Morgannwg	6	£136,612	42
Wrecsam	9	£541,057	259
Ynys Môn	5	£179,381	62
CYFANSYMIAU	**254**	**£27,012,746.00**	**10401**